

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА БАНКУ – ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

студент гр. Ф-01 **Костенко В.В.**

Кредитні операції формують велику частину доходу банківської установи, тому на сучасному етапі розвитку банківського сектору, важливу роль відіграє вдосконалення стратегії і тактики ведення кредитної діяльності. Ризикова кредитна політика є однією з причин, які призводять до банкрутства банку. З огляду на це постає питання щодо аналізу і управління кредитним ризиком та забезпечення зменшення його рівня, що досягається за допомогою визначення кредитоспроможності позичальника. Таким чином актуалізується вибір та подальше використання методів забезпечення оцінки кредитоспроможності позичальника, що об'єктивно та в повній мірі враховує фактори впливу на фінансову діяльність підприємства.

Багато вітчизняних та зарубіжних вчених займалися дослідженням проблематики вдосконалення методів оцінки кредитоспроможності потенційного позичальника. Значний внесок у розвиток даної теми зробили: І. Бочарова, В. Вітлинський, В. В. Галасюк, Л. Гапенські, В. Косинський, Я. І. Чайковський. Точність і якість визначення кредитоспроможності позичальника потребує подальших досліджень і глибокого аналізу.

Методи оцінки кредитоспроможності поділяються на: класифікаційні методи оцінки, до яких відносяться моделі прогнозування банкрутства (МДА, CART) і бально-рейтингові системи оцінки (скоринговий аналіз, аналіз грошових потоків, рейтингові моделі); та методи комплексного аналізу, в основі яких лежить експертна оцінка аналізу доцільності надання кредиту: Правило «6С», PARSER, CAMPARI, PARTS, MEMO RISK, Система 4FC.

В Україні основним нормативно-правовим документом, в якому регламентується порядок розрахунку ризиків за кредитами є Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями № 23 від 25.01.2012р. [1]. Згідно з положенням розраховуються показники фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності, рентабельності, також здійснюється аналіз якісних показників кредитоспроможності – кредитної історії, забезпечення, менеджменту підприємства та залежність позичальника від структурних змін в економіці.

Для банківської системи України визначальним показником кредитоспроможності є кредитний рейтинг. Але присвоєння кредитного рейтингу позичальнику не може бути передумовою для остаточного прийняття рішення щодо його фінансового стану. Необхідно враховувати залежність кредитного ризику від рейтингу позичальника.

Корисним при подальшому удосконаленні існуючих методик кредитоспроможності є закордонний досвід. Однак в умовах нерівномірного розвитку економічних систем запозичені методи повинні коригуватися та удосконалюватися з урахуванням особливостей розвитку банківського сектору України та її економіки в цілому.

Серед великої кількості інструментів управління кредитними ризиками, що використовуються на сьогодні в розвинених країнах світу, особливої уваги потребує скорингова модель як одна з найбільш ефективних. Вона дозволяє якісно оцінити кредитоспроможність потенційного позичальника та автоматизувати процедуру класифікації клієнтів банку. Основою побудови скорингової моделі є принцип, згідно з яким припускається, що майбутні клієнти банку будуть вести себе так, як існуючі. Для українських банків упровадження скорингових систем може бути альтернативним варіантом оцінки кредитоспроможності.

В ході аналізу було визначено, що для застосування даного методу необхідне накопичення достатньої кількості статистичної інформації, що потребує часу і значних матеріальних витрат. Отже, перш за все, необхідно активізувати процес об'єднання даних про позичальників різних банків, з допомогою бюро кредитних історій, що значно спростить процедуру систематизації необхідного масиву статистичних даних.

Вітчизняні банки повинні чітко визначити напрямки кредитної політики та поетапно впроваджувати скорингові методики оцінки кредитоспроможності позичальника, які дають можливість прогнозувати ймовірність банкрутства, доходів та ефективності рекламної компанії.

Отже, удосконалення оцінки кредитоспроможності позичальників банків можливе за рахунок подальшої розробки та вдосконалення діючої рейтингової системи, а також застосування дієвих механізмів мінімізації кредитних ризиків банківської установи, а саме скорингової моделі. Практичне застосування кредитного скорингу дозволить визначити ймовірність неповернення кредиту для кожного окремого позичальника, а також досягти зростання якісних характеристик кредитного портфеля банку.

1. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. Затвердженого Постановою правління Національного банку України № 23 від 25.01.2012р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

Науковий керівник: асист. Шишова Ю.Г.

Костенко, В.В. Напрями вдосконалення оцінки кредитоспроможності позичальника банку - юридичної особи [Текст] / В.В. Костенко; наук. кер. Ю.Г. Шишова // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 423-424.